

Erste Agrár Szemle

II. évfolyam 8. szám, 2019. augusztus

ERSTE
Bank

#higgymagadban

Szerkesztői üzenet

Új búza, új kenyér

Az aratás végével ideje pihenni, ünnepelni kicsit. Jó alkalom erre az agráriumban az Élet, az új kenyér ünnepe. A búzát ma már kevesen illetik e régi nevével, Élet, pedig jó volna, ha üzenete a mai kor emberéhez is eljutna. A régiesen új kenyér havának nevezett augusztus az új termésből származó első sütések után kapta a nevét. Az aratóünnepek, aratókoszorúk és búzababák hagyománya élő, megélése azonban mindig más. A gazda munkájának tisztelete, e munka gyümölcseinek megbecsülése számunkra alapvető értékrendi kérdés.

Mi itt az Erste Bankban együtt élünk az élelmiszerszakma mindennapjaival. Ráadásul több okunk is van az ünneplésre. A régi monarchia hét országában működő bankunk ugyanis kerekén 200 éves. Azt gondoljuk, hogy ez önmagában is sokat elárul rólunk, megbízhatóságunkról, szakértelmünkről. A másik határkövünk is szép kerek. Agrár hitelállományunk átlépte a 100 milliárd forintot, és nagy ütemben tovább emelkedik. Úgy tűnik, beértek azok az erőfeszítések, amelyeket a szakértői agrárbank kialakítása irányában tettünk. Eközben részesedésünk az agrárcégek hitelpiacán átrobogott a 10 százalékon.

A piac bővülési ütemét messze meghaladó növekedésünk a kitűnő csapatmunka eredménye. Ennek háttérében ott áll saját agrárszakmai műhelyünk, amely nem csak e csapat minden tagjának, a hitelezés minden fázisában biztosítja az agrárpiaci tudást, szemléletet, hanem az ügyfelek gazdálkodásának is aktív támogatója. Elemzéseink, előrejelzéseink, személyes telephelyi jelenlétünk révén erősítjük stratégiai partnerségünket az agrárium szereplőivel. Nem csak pénzügyeiket intézzük, hanem szakmai döntéseik megalapozásában is számíthatnak ránk.

Most megállunk, fejet hajtunk a gazda előtt, megüljük, megéljük ünnepeinket, de holnap ismét munkába állunk. Bevezetjük megújult Termőföld vásárlási hiteltermékünket, modern mobilalkalmazásainkat, szóval, az élet visszaáll a régi kerékvágásba. Önök pedig továbbra is számíthatnak szakértelmünkre, versenyképes, rugalmas és komplex szolgáltatásainkra!

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő
Erste Agrár Kompetencia Központ

Tartalom

Szerkesztői üzenet	1
Agrárpiacok	3
• Húsdót vetnének ki német állatvédők	
• Jó hír a magyar kukoricatermelőknek: fontos változás jön az üzemanyag-iparban	
• Az osztatlan közös rendezése gyerekjáték lesz az agrárörökléshez képest	
• Félelmetes számok láttak napvilágot: durván elszálltak az árak a mezőgazdaságban	
Statisztika	6
• Drága-e a zöldség?	
Kiemelt téma	8
• Termőföld vásárlási hitel	
Erste Agrár elemzés	9
• Sört ide,...!	
Beharangozó	12
• Földminősítés és földértékelés Országos konferencia	
Kapcsolatok	13

Agrárpiacok

Húsadót vetnének ki német állatvédők

A húsipari termékek árának emelését sürgetik Németországban állatvédők, a szövetségi parlament (Bundestag) több pártja nyitott az állatjólét növelését célzó javaslatra.

Erste kommentár

A hír korán sem meglepő azok számára, akik nyomonkövetik a hagyományos állattartással szembeni támadásokat. A szakmaiság egyre inkább háttérbe szorul, miközben a politikai szándék egyre nyilvánvalóbb. A fejlett országok (egyébként kétségbeejtően tájékozatlan) fogyasztói pedig vevők azokra az üzenetekre, hogy mennyire szenvednek és környezetszennyezők az állatok, ezért inkább együnk helyettük növényt. (Persze ez esetben azok az állatok meg sem születnek, de az ugye nem fáj.)

A húsfogyasztás elleni támadások jól beleillenek abba a képbe, amely a húshelyettesítő népszerűsítésével félmajezhető leginkább. (Csak zárójelben merem leírni, hogy az emberi faj gyengülő immunitásán, életképességén, teljesítő képességén ezek fényében ugye senki nem csodálkozik! Az életmódváltozás hatásai kézzel foghatóak.)

A német politikában zajló vita arról szól, hogy kellene drágítani a hús előállítását ahhoz, hogy a helyettesítő termékek ezirányú versenyhátrányát és a fogyasztó fejében elfoglalt helyét korigálják. Két ötlet forog: (i) vagy egy új adó bevezetésével, (ii) vagy az áfa emelésével érnék el a drágítást. Közben a kereskedők ugye ölvetett kézzel ülnének? Az import megugrásával a harmadik csapást is be lehetne vinni a német hússzektorba.

Miután immár Budapesten is lehet kapni olyan hamburgert, amely húshelyettesítő termékkel készül, itt az ideje rendbe tenni a fogalmakat! Az analógia adott. A tejszektor szereplői régóta vívják harcukat az olyan megtévesztő elnevezések ellen, amelyek a tejre utalnak, de a termékek nem állati eredetűek. A sajtó lelkesen, előszeretettel ír (népszerűsít) a húshelyettesítő termékkörről, amely alternatívát állít a húsfogyasztásnak, miközben egyre gyakoribb az állattartás ostromozása.

A kereslet minden szegmensét ki kell elégíteni. Nyilván nagy szükség van ilyen termékekre, hiszen a vegetarianizmus után rohamléptekkel terjed a vegán életmód. Azt a kérdést persze nem illik feltenni, hogy vajon az emberi szervezet táplálékigényével ezek mennyire vannak összhangban, de ez mindenki magánügye, spongyát rá! Azzal viszont foglalkozni kell, hogy ezek nem a húsfogyasztás ellen, hanem annak kiegészítésére szolgálnak. Az emberiség húsigényének kielégítése már ma is egyre nehezebb feladat. A helyettesítő termékekre már emiatt is nagy szükség van. A fenntarthatósági szempontok pedig egyenesen szükségessé teszik e fejlesztéseket. De a megkülönböztetésre minden érintett érdekében oda kell figyelni. Ma gyakran alkalmazzák a műhús kifejezést e termékekre, holott a hús az állati eredetű izom (már ha táplálékként tekintünk rá).

Kétségtelen, hogy fényes jövő vár a húshelyettesítő termékekre, de nem fogják átvenni a húsok szerepét a piacon. A húsok fogyasztásához mért arányuk csak egyes térségekben lesz - még középtávon is - jelentős. Az persze figyelemre méltó, hogy a világ legnagyobb húsipari csoportja (Smithfield Foods) épp most vezeti be a piacra húsmentes (szója alapú) termékcsaládját.

Folytatjuk, folytatnunk kell...

Jó hír a magyar kukoricatermelőknek: fontos változás jön az üzemanyag-iparban

A kormány döntése alapján 2020 januárjától nő a biológiai eredetű összetevők bekeverési aránya a Magyarországon forgalomba kerülő üzemanyagokban.

Erste kommentár

Az E10-es üzemanyag 10 százalékban bioetanolt tartalmaz. A jövő év elejétől nálunk is kapható benzinhoz a hazai gyárak állítják elő az etanolt. A két nagy gyár összesen 2,4 millió tonna kukoricát dolgoz fel, és 680 millió liter etanolt állít elő. A melléktermék sem mellékes, hiszen olyan GMO-mentes takarmány is keletkezik, amely importot vált ki.

A kormány döntése időszerű, hiszen a 2021-től életbe lépő uniós elvárások szerint 2030-ban minden tagországban akkora lehet a benzin bioetanol-tartalma, mint 2020-ban, de legfeljebb 7 százalék. Mivel pedig Magyarország a harmadik legnagyobb etanolgyártó a kontinensen, sok múlik azon, hogy a piacbővülésből mennyit tudunk kihasítani.

A döntés a bekeverési arányok terén is előrelépést jelent. A bioüzemanyagok és folyékony bioenergiahordozók fenntarthatósági követelményeit szabályozó kormányrendeletet úgy módosították, hogy jövő év január elsejétől az üzemanyagokba keverendő biológiai eredetű összetevők legkisebb aránya a mostani 6,2 százalékról 8,2 százalékra nőjön. További előnye a döntésnek, hogy emeli az ország megújulóenergia-felhasználását, exportot növel, még hozzá feldolgozott kukorica formájában, és persze erősíti a kukoricatermelők piacát.

Az osztatlan közös rendezése gyerekjáték lesz az agrárörökléshez képest

Augusztusban egy Kelet-Magyarországi agrárrendezvény egyik kulcstémája a föld volt. A kerekasztal-beszélgetés előtt a hallgatóság harmada kézfeltartással jelezte, hogy ő maga is szenvedő alanya az osztatlan közös tulajdonnak. A beszélgetés során kiderült, még ennek megoldásánál is nehezebb ügy lesz az öröklési rendet és a földtörvényt átalakítani. Pedig muszáj lesz.

Erste kommentár

25 éve cipeli a mezőgazdaság az osztatlan közös tulajdon terhét. Azóta többszöröse nőtt a tulajdonosok száma, s ha nem álljuk útját, a helyzet csak tovább romlik. Akik évtizedek óta bérlik ezeket a földeket ugyan sok adminisztrációs terherrel küzdenek, de nagy területeket tudnak egyben művelni. A kérdés, ők mennyire érdekeltek abban, hogy rendeződjön a helyzet? Mindenesetre a kormányzat elszánt az ügyben. A törvényjavaslat az ősszel bekerül a Parlament elé, és egy évre rá elkezdődhetne a végrehajtása. A megoldás egyik kulcseleme lesz, hogy ahol nem lelhető fel valódi tulajdonos, ott az állam lép be, egységes, 50 ezer forintos aranykorona értéken váltva meg ezeket a területeket.

Azt pedig, hogy a probléma ne termelődjön újra, az öröklés rendjének megváltoztatásával lehetne elérni. A feltételes mód itt igencsak indokolt. Ez nagyon nehéz, alkotmányos kérdés.

Az osztatlan közössel problémák tömege jár: (i) nem lehet hitelfedezet; (ii) nem illeszkedik az EU jogi normáihoz; (iii) értékesítése nehézkes, értéke elmarad a piacitól; (iv) nem tudnak pályázni.

A nemrégiben kialakított Nemzeti Földügyi Központ feladatul kapta az osztatlan közös tulajdonban álló földek megosztási eljárásával összefüggő feladatok koordinálása is. Így egy kézben van minden ehhez szükséges kompetencia.

Véleményünk szerint, a helyzet megoldása csak erős törvényi felhatalmazással, már-már statáriálisan lehetséges. Az ehhez szükséges kormányzati erős és akarat meg van. Hajrá!

Mi felkészültünk. Új Termőföld vásárlási hitelünk rendelkezésre áll. Részletek a Kiemelt téma rovatban.

Félelmetes számok láttak napvilágot: durván elszálltak az árak a mezőgazdaságban

Júniusban a mezőgazdasági termelői árak átlagosan 10,5 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbiakat. A növénytermesztési és kertészeti termékek éves áremelkedése a májusi 3,5 százalékról 10,6 százalékra ugrott, az élőállatok és állati termékeké 10,8 százalékról alig észrevehetően 10,1 százalékra változott.

Erste kommentár

Az árváltozások témája áthatja e havi számunkat. A Statisztikai rovatban külön kitérünk a zöldségárak emelkedésének hátterére, de a 10 százalék fölé ugró agrárárindex mellett sem mehetünk el szó nélkül. Az egy éve emelkedő trendben lévő agrárárak egyre komolyabb inflációs hatást fejtenek ki még akkor is, ha a fogyasztóig átlagosan csak az emelkedés mintegy fele jut el. Az első félév 8,9 százalékos agrárár-emelkedésével szemben 5,2 százalékos élelmiszer fogyasztói áremelkedés áll.

Az agrárárak emelkedése immár általános. A növényi és állati termékeket egyaránt érint. A legnagyobb növekedést év/év alapon a gyümölcsök (28,5%), a burgonya (25,8%) és a zöldségek (17,6%) mutatják, de az arányaiban legkisebb növekedést mutató gabonaárak is 6,5 százalékkal voltak júniusban magasabbak az egy évvel korábbiaknál.

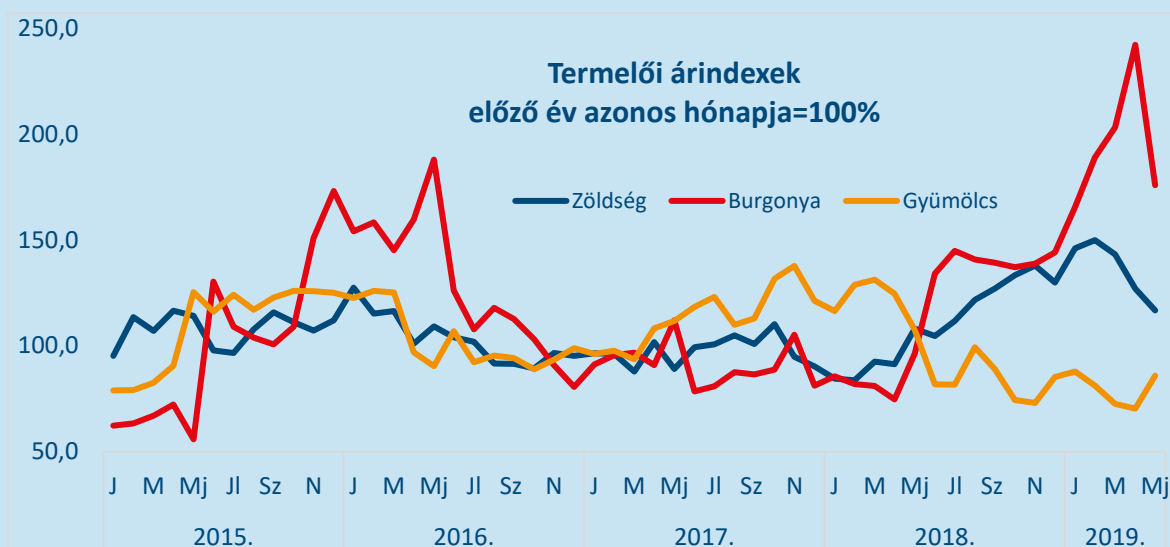
Forrás: KSH

Az áremelkedések mögötti okok változatosak. Kezdve a sertéspestis okozta globális kínálatszűkétől, folytatva a tavalyinál kisebb gyümölcsstermésig, és elérve a bázishatásokig, ami a gabona és olajmagpiacon eredményeztek magasabb árakat. A legfontosabb kérdés számunkra az, hogy ezek immár trendek, netán az oly sokszor emlegetett (vágyott) élelmiszer-felértékelődés kezdődött el, vagy az idei év sajátjai. A választ nem szabad általános formában megfogalmazni. Miközben ugyanis a sertésárak emelkedése egy több évre előre mutató tendencia, addig a gabonák és ipari növények esetében rövid hullám. Ahogy a kertészeti termékeknél sem számítunk arra, hogy ezek az árak, de legalábbis a növekvő tendencia állandósul. Pedig igény volna rá! A fizetőképes kereslet erősödésére támaszkodva igenis szükség lenne a jó minőségű, fenntartható módon előállított élelmiszerek árának emelkedésére, más szóval a helyükre kerülésére. Ez azonban erőviszonyok kérdése. Az élelmiszer értéklánc legerősebb érdekérvényesítője továbbra is a kereskedelem marad. Ennél fogva az ő üzletpolitikai döntése, hogy milyen mértékben engedi lélegzethez (értsd fejlesztés forráshoz, nyereséghez) jutni a láncban mögötte sorakozókat. A jelenlegi számok mögött is az van, hogy a feldolgozóipar lenyeli az alapanyagok áremelkedésének nagy részét, saját jövedelmének kárára. A probléma akut. Hiába a támogatások, pályázatok, a mezőgazdaság és az élelmiszeripar nem tudja termelési potenciálját kihasználni, amíg nem tudja érdekérvényesítő képességét javítani. Bizony, az EU-nak be kellene már avatkozni. Az, hogy árfigyelő rendszert alakít ki, évtizedekkel a probléma jelenetkezése után, nem kecsegtet gyors sikerrel. Pedig csak egy ilyen méretű szervezetnek van elég ereje változtatni a helyzeten, ha akar. El is értünk a györékszónába.

Statisztika

Drága-e a zöldség?

Miközben a gyümölcsök árai valamivel a tavalyi szint alatt vannak (97,8%), addig a friss zöldségeké látványosan megugrott. A friss zöldségek júliusi fogyasztói árai átlagosan 31,6 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbit. Ugyanebben az időszakban a zöldségek felvásárlási árai 16,7 százalékkal nőttek. Azonos időszakot tekintve kevésbé a felvásárlás és fogyasztás szerkezete, mint inkább a kereskedelmi üzletpolitikák okozzák ezt jelentős különbséget. Hiszen sem a tavalyi, sem idei várható termés nem tért el lényegesen az átlagtól. Vagyis a kínálati oldal nem okoz ilyen ingadozást.

Aki boltba jár, látja, hogy a hálózatos kiskereskedelem számára hatalmas feladat a friss zöldség pultok egyenletes, színvonalas ellátása, töltöttségének biztosítása. Ez az egész termékpályában feszülő problémákra utal. Magyarul, kevés az olyan beszállító, aki egész éves ellátást tud biztosítani, versenyképesen. Már a közeljövőben lesznek olyan próbálkozások, módszerek, amelyekkel a kereskedelem javítani próbál ezen a helyzeten. Nyugaton már több példa is van arra, hogy a kereskedő élelmiszerüzemeket, feldolgozó kapacitásokat birtokol annak érdekében, hogy boltjainak ellátását biztosítani tudja. A zöldség fronton ez termeltetést, esetleg saját post- harvest tevékenységet jelenthet.

Eközben a fizetőképesség immár tartós emelkedése érezhető az élelmiszerkereslet szerkezetének és volumenének változásán. Az erősebb vásárlóerő együtt jár a kereslet minőség- és hozzáadott értékbeli fejlődésével. Ez szélesedő mozgásteret ad a kereskedőknek az árak kialakításában, főként olyan termékkörökben, amelyek az egészséges életmód támogatásába tartoznak. Ilyenek a zöldségek is.

Ha maradunk a példánknál, és a paradicsom piacára tekintünk, akkor azt látjuk, hogy a kínálat szélesedése mind a fajták, mint a kiserelések tekintetében látványos. A hagyományos és a különleges paradicsomok egész sora található a pultokon. Új tájékoztató jelölések, rendszeres akciók, változatos kihelyezések színesítik a palettát. Nem is beszélve az értékesítési pontos számának növekedéséről. A paradicsomfogyasztás emelkedik, a fogyasztó meghálálja ezt a gondoskodást, ami éppen illeszkedik az igényeihez, és a kereslet minden szegmensét ki tudja szolgálni.

Az pedig, hogy drága a zöldség, vagy sem, lássuk be kinek-kinek saját korábbi tapasztalatain alapszik. A tavalyihoz képest kimutathatóan drágább a fogyasztó számára. De ha belegondolunk abba, hogy ebből mennyi jut annak, aki előállítja, neki mennyibe kerül megfelelni a szabályoknak és a felvásárlók igényeinek, bizony megértenénk, miért lassú az ágazat fejlődése. A jövő pedig mindenképpen a munkaerő szűke és a kereslet növekedése által meghatározott. Fejlesztani, beruházni, később robotizálni kell ahhoz, hogy a drágább munkaerőt is ki tudja termelni a zöldségtermelő. Ebből a szempontból pedig a felvásárlási ár egyáltalán nem magas. Emiatt a termelés koncentrálódása tovább fog erősödni. Ahogy például azt a ma is zajló üvegházi beruházások is jelzik, aki talál megfelelő finanszírozó stratégiai partnert, aki tudja, érti, hogy a nagy léptékű fejlesztések elkerülhetetlenek és megtérülők, tudja tartani a lépést a piac elvárásaival.

Kiemelt téma

E hónapban a most induló termőföld vásárlási hitelünket mutatjuk be, ami egyaránt igényelhető banki saját vagy MNB Növekedési hitelprogram FIX forrásból, hogy termőföld vásárlási szándékukat hosszú futamidejű alacsony, akár fix kamatozású forrásból tudják megvalósítani.

Termőföld vásárlási hitel

Kik igényelhetik az Erste banknál?

Termőföld vásárlásra jogosult őstermelők és egyéni vállalkozók.

Mire igényelhető a hitel?

Kül-, és belterületi termőföld: mező és erdőgazdasági hasznosítású föld: elsősorban szántó, erdő, rét, legelő, szőlő, gyümölcsös, stb. megvásárlására.

Fontos, hogy NHP FIX forrás esetén a megvásárolandó termőföldet a hitelfelvevőnek magának kell megművelnie, haszonbérbe adás kizárólag cégcsoporton belül lehetséges.

Melyek a hitelprogram főbb paraméterei?

- Devizanem: HUF
- Finanszírozás összege: minimum 3 Mft NHP FIX forrás esetén maximum 1 Mrd Ft
- Futamidő: minimum 3 év maximum 20 év, de NHP FIX forrás maximum 10 évre igényelhető.
- Ügyleti kamat: lehet változó vagy a teljes futamidő alatt fix
- Törlesztés: lehetőség van a szezonális bevételhez igazodó egyedi törlesztési ütemezésre is.
- Előtörlesztés: az NHP FIX forrást bármikor díjmentesen elő lehet törleszteni, a Bank előzetes értesítése mellett
- A hitel biztosítékai: jelzálogjog a termőföldre, érdekeltségi körbe tartozó nem- mikro vállalkozás készfizető kezessége, haszonbérbe adás esetén zálogjog a bérleti díjra

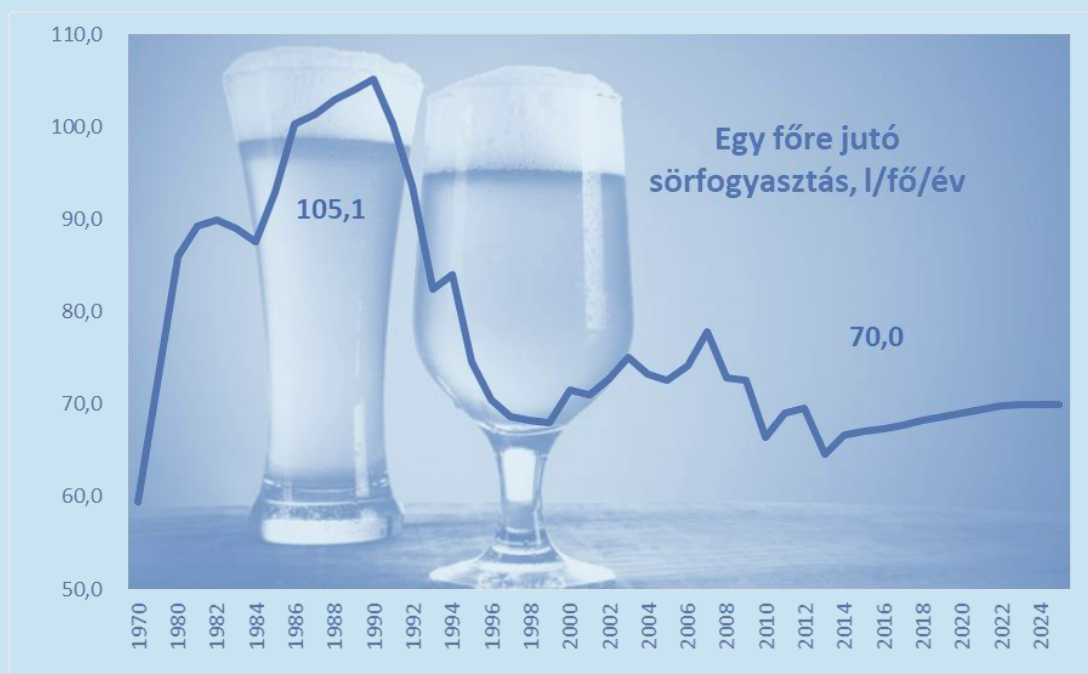
Jelen termékismertetőben található információk kizárólag tájékoztató jellegűek és nem minősülnek ajánlatnak. A konkrét finanszírozás feltételei, többek között az igényelhető hitel maximális összege minden esetben egyedi döntés alapján kerülnek meghatározásra.

Erste Agrár elemzés

Sört ide,...!

2008 óta augusztus első pénteke a sör világnapja. Remélem, Önök is megünnepelték egy-két pofa sörrel! A nyár amúgy is a sörfogyasztás legintenzívebb időszaka még akkor, ha az évközi hullám kezd kisimulni, és a kereslet az év minden időszakában egyenletesebbé válik.

A sörpiac a társadalmi változások egyfajta tükröje. A szocializmus idején a mennyiségi szemlélet hatotta át a szektort, majd egy jelentős fogyasztás-visszaesés következett, napjainkban pedig - amikor az életszínvonal emelkedése érzékelhetővé vált - a sörpiac is kismértékű mennyiségi, de annál nagyobb minőségi növekedést mutat. Az elmúlt két évben a prémium és a magas minőségű sörök piaca növekedett a legnagyobb mértékben. Ebben kulcsszerepet játszottak és játszanak a mai napig a kézműves sörök.

Forrás: KSH + 2017-től Erste Agrár Kompetencia Központ előrejelzés

A sörkultúra fejlődése egyre látványosabb. Ennek biztos jele, hogy a kézműves termékek Magyarországon is reneszánszukat élik, piacuk érezhetően erősödik. A fejlettebb piacok tapasztalatai alapján ez a trend folytatódni fog az előttünk álló években is.

Ahogy a minőségi sörök iránti kereslet, úgy az átlagárak is lassan, de biztosan araszolnak felfelé a belföldi sörpiacon. Előrejelzésünk szerint, mennyiségi alapon a belföldi sörpiac bővülésére már kevésbé, értékben viszont még jelentős mértékben számíthatunk. E mögött a piac szerkezetének egyre színesebbé válása áll. A magas minőségi kategóriák arányának emelkedése, ezen belül a kézműves sörök immár tartós divatja, az ízesített sörök, a keverékek, az alkoholmentes sörök iránti kereslet élénkülése, és persze a gyártók erős innovációs készsége az, ami továbbra is felfelé tolja a sörpiacot. Ugyanakkor a nagy gyártók marketing ereje meghatározó.

A kézműves sörpiac dinamikáját jelzi, hogy 2018-ban megduplázták kibocsátásukat a kisüzemi sörfőzdék. Az általuk előállított sör mennyisége meghaladta az egymillió hektoliterfokot. Persze ehhez azt is tudni kell, hogy a duplázáshoz a szegmens dinamikus fejlődése mellett az is nagyban hozzájárult, hogy már a profilt váltó Pécsi Sörfőzde sem nagy sörgyárként fizet jövedéki adót. Realitás az, hogy néhány éven belül a kisebb főzdek adják akár a teljes sörpiac 4-5 százalékát, ami duplája a mai befolyásuknak.

Érdekességként néhány nemzetközi sörpiaci trend

- A kézműves sörpiac a világ egyik legrégebbi iparága.
- A világ sörpiaca gyorsuló ütemben, éves átlagban 1,3-1,5 százalékot bővül évente 2025-ig. Ez értékben értendő, de a mennyiségi oldalon is hasonlóan gyors a növekedés. Ez annak köszönhető, hogy a prémium és szuper prémium kategóriák hozzák a növekedést. Tavaly 602,7 milliárd dollár értéket képviselt a globális sörpiac. A legnagyobb ütemben a Távol-Kelet országaiiban növekszik.
- A prémium márkák és a kézműves sörök a fejlett és a fejlődő piacokon egyaránt a piac hajtóerejének számítanak.
- A világ sörpiaca magasan koncentrált, és ez gyors ütemben tovább emelkedik. A 10 legnagyobb csoport kezében van a világpiac kétharmada. Minél nagyobb egy-egy csoport, annál gyorsabban növekszik részesedése.

Az élet habos oldala

A jó idő mindig meghozza a sörivási kedvet is. A sörivők a finom sörök mellett a kegyeikért folyó verseny előnyeivel és hátrányaival is szembesülhetnek. Emlékszünk arra, amikor pár éve még jogi ütközetek, nyilatkozatháború, illetve a versenyhatóság bevonása is fémjelezte a nagy és kisüzemi gyártók közötti vitát. A küzdelem a bővülő piacért zajlik. Mi van a háttérben, és merre fog változni a hazai sörpiac az előttünk álló években?

A magyarországi kézműves sörpiacon ma sok a termék, de ezek csak kis mennyiségekben vannak jelen. Beruházások most is zajlanak a szegmens kiszolgálása érdekében, de a szereplők csak szaladnak a kereslet növekedése után. A fogyasztók igénye a prémium minőség iránt folyamatosan erősödik. Bár a kézműves sörök közül sem mindegyik magas minőségű, a legtöbb fogyasztó fejében változatlanul ez a hit él.

A forradalmi hangulatot a sörpiacon a rengeteg új fogalom és kifejezés is jól jelzi. Olyan lendülettel születnek meg, hogy csak kapkodjuk a fejünket: IPA, APA, ízesített sörök, stout, ale, búzasör, kézműves és még hosszan sorolhatnánk azokat a szakkifejezéseket, amelyek napjaink sörpiacát, és az ott szunnyadó, elképesztő innovációs képességet, kreativitást jellemzik. A változások iránya egyértelműen a magas minőség felé való elmozdulás igényét mutatja.

Annak, hogy sokat hallottunk a sörpiaci konfliktusokról, több oka van. Egyrészt figyelembe kell venni, hogy a sörgyártás egy rendkívül magasan globalizált és gyorsan globalizálódó tevékenység, másrészt pedig a magyarországi szerkezete sajátságos, hiszen – talán a pécsi üzemet kivéve –, nincsenek még közepes méretű üzemek. Negyedszázada ötször annyi kisüzemi sörfőzde volt az országban, mint napjainkban. Ezek sorsa nagyon jól mutatja, hogy az életképességhez nem elég jó minőséget gyártani. Nagyon valószínű, hogy a most piacon lévő kisüzemek közül sem mind lesz életben néhány év múlva. Attól az axiómától viszont, hogy csak saját értékesítési csatornával van esély a piacon, ma már lassan el tudunk szakadni. Nemcsak azok élnek meg, akiknek éttermük, bisztrójuk, saját vendéglátóhelyük van, hanem a kereskedelmi és vendéglátói csatornába csak gyártóként beszállítók között is vannak már sikeres vállalkozások. Ez a piac szélesedésének köszönhető. A kereskedelmi láncok polcaira is eljutott a kézműves sör. Kinőtte a fesztiválok világát, gyökeret vert a

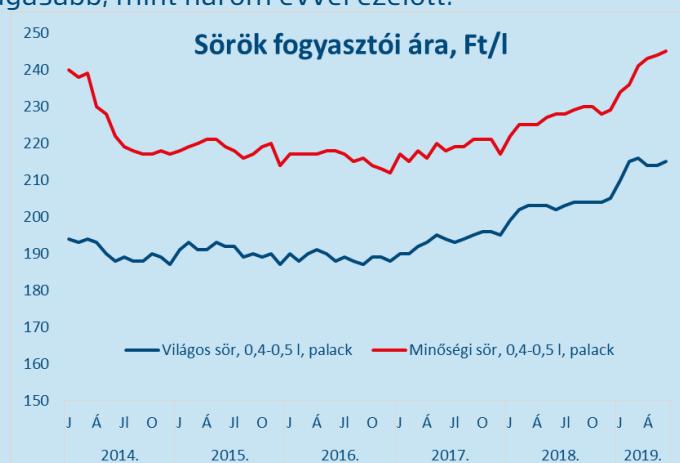
vendéglátásban, és ma már otthon is szeretnék fogyasztani őket. Ettől persze mennyiségben még mindig csak a 1,5-2,0 százalékát teszik ki (a Pécsivel együtt!), de – ahogy a tengerentúli példa is mutatja –, értékben ez ennél többet jelent, és ami fontos, még hosszú évekig bővülni fog a kereslet irányukban. Ma még leginkább a gourmanok, a magukat hozzáértőknek tartók alkotják a fogyasztás gerincét, azonban ez a trend változóban van. A változás nem fog feltétlenül alacsonyabb árakat hozni a kézműves sörök piacán, hiszen a mozgatója inkább a fizetőképes fogyasztói réteg szélesedése lesz. Ők azok, akik presztízs szempontokat visznek a sörfogyasztásba, ahogyan azt korábban a borok esetében is megtették. A folyamat egyik oldalhajtása lesz az otthoni saját sör készítése, amit a technikai háttér egyre inkább elősegít. A kézműves termékek piaci súlya azért azt jelzi, hogy a sörpiac továbbra is a négy nagy gyár kezében van. Ők sem maradnak el kreativitásban, termékfejlesztésben a kicsik mögött, a marketingpotenciáljuk viszont hatalmas. Eközben pedig gyors ütemben bővítik a söréxportot is.

Kedvező kilátások

Azok a kedvező piac trendek, amelyek a sörpiac szerkezetének látványos javulását mozgatják, méltán fokozzák a küzdelmet a gyártók között.

Nagy sportesemények ide vagy oda, a sörpiac idei kilátásai is kedvezők. Azt várjuk, hogy ez az év is hozhat néhány százalékos növekedést a söreladásokban, viszont a középtávú előrejelzésünk a piac mennyiségi telítődését mutatja. Ettől még az értékbeli növekedés tartós marad. Középtávon a kereslet szerkezetében sem várunk forradalmi változást. A prémium és szuperprémium szegmensek lassan tovább nőnek, és a gazdaságos sörök piaca is tartani tudja magát. A kézműves-forradalom is menni fog előre, de erről a szintről még duplázódás esetén sem okoz nagy fejfájást a nagyoknak. Az ízesített kategóriában mégsem látszik akkora lehetőség, mint ahogy azt korábban többen várták. Az innovációk területén is bővülés várható. Nemcsak a sörfajtáknál, a csomagolásban is sok fejlesztéssel találkozunk majd. Ezen a területen a kényelem marad a vezérelv. A dobozos kiszereles mintegy kétharmados aránya nehezen lesz megingatható.

Az iparág szerkezete lassan változik. A néhány közepes méretű üzemnél is beindul a fejlődés. Ők nemcsak a belföldi piacon, hanem a kivitelben is szerephez juthatnak. Nagyon fontos tisztában lenni azzal, hogy a sörfogyasztás kultúrája csak most kezd kialakulni Magyarországon. Döntő lesz, hogy milyen eszközökkel (pl. reklámok stílusa, tartalma és az árpolitika) alapozzuk meg a fejlődést. Erről a piaci szereplőknek egyeztetniük kell. A fogyasztó képzése ennek központi eleme kell, hogy legyen. A piac fejlődése az átlagárak szintjén is érzékelhető. A KSH által mért adatok szerint júniusban a sörök átlagára 12-14 százalékkal volt magasabb, mint három évvel ezelőtt.

Forrás: KSH

Váljék egészségünkre!

Beharangozó

Országos konferencia

Keszthely Pannon Egyetem Georgikon Kar

Az elavult aranykoronás földértékeléshez hasonló régi rendszerek helyett ma már világszerte talajtani alapú földminősítés és ráépülő közgazdasági értékelést használnak. Erre hazánkban is adottak a lehetőségek. Ezen lehetőségek megvitatása a konferencia fő célkitűzése.

Az ökológiai adottságokhoz alkalmazkodó, környezettudatos gazdálkodás támogatása hazánk és az Európai Unió agrárpolitikájának is meghatározó eleme. Ezen célok eléréséhez is elengedhetetlen a termőföld minőségének ismerete és változásának nyomon követése.

A konferencia a földhasználat kutatási, tervezési és ágazati irányításban betöltött szerepével valamint a gyakorlati földhasználatban betöltött szerepével, lehetőségeivel is foglalkozik.

A konferencia lehetőséget kíván biztosítani a termőfölddel foglalkozó tudományos szakemberek, az ágazati irányítás képviselői, az érdekelt szolgáltatói szektor (bankok, biztosítók) szakértői, valamint a földminőség és földhasználat problémáival a gyakorlatban foglalkozó gazdaságok szakemberei számára szempontjaik kifejtésére, és egymás véleményének, nézeteinek megismerésére.

A konferencia tapasztalatai hozzájárulhatnak a termőföld minőségét is figyelembe vevő földhasználati nyilvántartás, tervezés, irányítás és gyakorlat, valamint az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások igényeinek kiszolgálásához, és lehetőségeinek jobb kihasználásához.

A plenáris és szekció előadások mellett kerekasztal beszélgetés is tervezett a földminősítés és földértékelés legaktuálisabb kérdéseiről.

JELLENKÉZÉS ÉS TOVÁBBI INFORMÁCIÓ: <http://foldertek19.georgikon.hu>

Szervező Intézmények

Pannon Egyetem Georgikon Kar

Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont

Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ

Magyar Minőség Társaság

Institute of Advanced Studies Kőszeg

Erste Bank Hungary Zrt.

MAGYAR MINŐSÉG TÁRSASÁG
HUNGARIAN SOCIETY FOR QUALITY

NAIK
NEMZETI INNOVÁCIÓS ÉS
TANULÁSI KÖZPONT

iASK
INTEGRÁLT AGROKÉMIAI ÉS
TALAJTANI KUTATÓKÖZPONT

Kapcsolatok

Erste Agrár Kompetencia Központ

agromegoldasok@erstebank.hu
[Erste Agro megoldások honlap](#)

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő

Telefon: +36 20 431 1594
zoltan.forian@erstebank.hu

Erste Faktor

Becske Dávid
Telefon: +36 30 689 2569
david.becske@erstebank.hu

Gór Arnold
senior üzlettámogatási menedzser

Telefon: +36 30 326 7367
arnold.gor@erstebank.hu

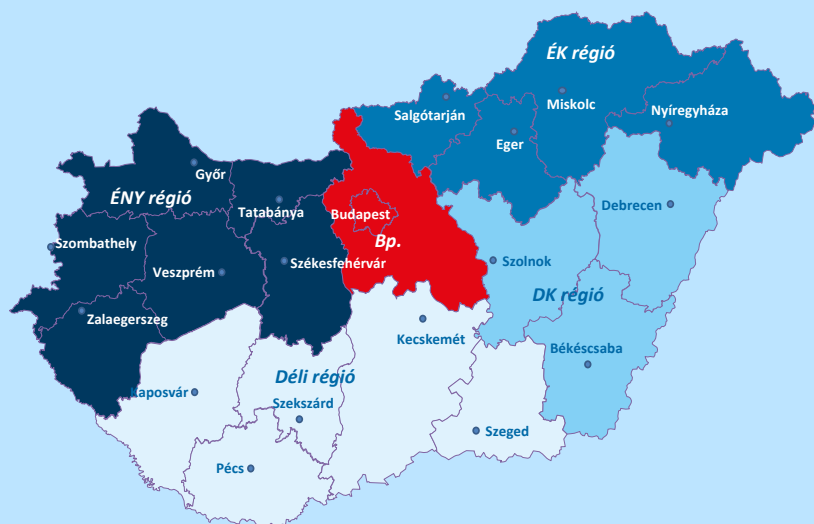
Erste Lízing

Báti Balázs
Telefon: +36 30 996 9745
balazs.bati@erstebank.hu

Mindenütt kéznél vagyunk

Budapesti Régió

Az Erste Bank Budapesti Régiójának a működési területe a fővárosra és Pest megyére megyékre terjed ki. A megye főbb városaiban rendelkezik az Erste Bank Hungary Vállalati Irodával.

A Budapesti Régióban több fontos agrár- és élelmiszeripari cég finanszírozását végezzük már évek óta sikerrel, és célunk hogy a mezőgazdaság fejlődését a gördülékeny pénzügyi szolgáltatások és a szakmai tanácsadás révén elősegítsük. Egy agrár-pénzügyi történelemre visszatekintő bankként ez szinte kötelességünk.

Kollegáinknak több éves gyakorlattal rendelkeznek. Ügyfeleink számára személyre szabott finanszírozási megoldásokkal állnak rendelkezésre.

Kit keressenek?

Nagy Máté – Régióvezető

+36-20-590-1369

Mate.Nagy@erstebank.hu

György Márta – Szenior ügyfélmenedzser

+36-30-619-1724

Laszlone.Gyorgy@erstebank.hu

Fórizs Ágnes – Ügyfélmenedzser

+36-30-389-7068

Agnes.Forizs@erstebank.hu

Füle Béla – Vezető

ügyfélmenedzser +36-30-528-3139

Bela.Fule@erstebank.hu